

BRUTTOKORVAUKSEEN PERUSTUVAN LIKENNÖINTISOPIMUKSEN YLEISET EHDOT

Näitä yleisiä ehtoja noudatetaan tehtäessä bruttoperusteisia liikennöintisopimuksia linja-autoliikenteessä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen, jäljempänä tilaaja) ja liikenteenharjoittajan välillä. Sopimukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007 (palvelusopimusasetus), joukkoliikennelakia (869/2009) ja hankintalakia (348/2007) sekä tarjouspyynnön liitteitä. Soveltamisjärjestys on seuraava:

1. Palvelusopimusasetus
2. Joukkoliikennelaki (869/2009)
3. Muu voimassa oleva lainsäädäntö
4. Bruttokorvaukseen perustuvan liikennöintisopimuksen yleiset ehdot
5. Tarjouspyynnön muut liitteet

Nämä ehdot liitetään osaksi erikseen tehtävää liikennöintisopimusta.

1. Liikennöintisopimus

Tuotettaessa joukkoliikennepalvelut bruttosopimuksen perusteella liikenteen tilaaja saa matkalipputulot. Liikenteenharjoittajalle maksetaan sopimuksen mukaisesta liikennöinnistä korvauslukaavioista. Korvauksen perusteena ovat liikenteen hoidon vaatimat suoritteet, joita ovat linjakilometrit ja niiden tarjouksen mukaiset hinnat siten kuin jäljempänä kohdassa 4. on todettu.

2. Julkisen palvelun velvoite

Liikenteenharjoittaja sitoutuu liikennöimään liikennöintisopimuksen mukaista liikennettä tilaajan vahvistamien julkisen liikenteen palvelutasoa koskevien määräysten, reittien ja aikataulujen mukaisesti ja siten kuin liikennöintisopimuksessa ja siihen liitetyissä asiakirjoissa on todettu.

Liikenteenharjoittaja sitoutuu toteuttamaan liikennetarjonnan siten, että kaikki matkustajat saavat paikan linja-autoissa voimassa olevien säädösten mukaisesti. Liikenteenharjoittaja varautuu myös liikennehäiriöihin sekä poikkeuksellisiin matkustajamääriin pitämällä yllä riittävän valmiuden vara-autojen asettamiseksi liikenteeseen.

3. Matkalippujen hinnat ja lipputulojen ilmoittaminen

Tilaaaja vahvistaa liikennöintisopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävät lippu- ja maksujärjestelmät, matkalippujen hinnat ja myyntiehdot, jotka on esitetty tarjouspyynnön liitteessä 5.

Liikenteenharjoittaja ilmoittaa saamansa matkalipputulot ja matkojen jakauman lipputuotteittain kuukausittain tilaajalle tai tämän osoittamalle taholle, ellei tilaaja saa näitä tietoja suoraan clearing-järjestelmästä.

4. Liikenteen hoidosta maksettava korvaus ja muut tulot

Tilaaaja maksaa liikennöintivelvoitteen hoitamisesta liikenteenharjoittajalle liikennöintisopimuksen mukaista korvausta. Korvaus maksetaan täysimääräisesti vain sopimuksen mukaan hoidetusta liikennöinnistä. Korvaus sisältää henkilöliikenteelle säädetyn arvonlisäveron. Arvonlisäveron muutos otetaan huomioon korvauksessa muutoksen voimaantulosta lukien. Korvaus suoritetaan seuraavan kuukauden 24. päivänä edellyttäen, että liikenteenharjoittaja on tallentanut ja toimittanut tilaajalle kohdassa 17 mainitun yhteenvedon edellisen kuukauden ajamattomista lähdöistä kuun 6. päivään mennessä sekä kohdassa 16 mainitut matkustajalaskenta- ja lipputulotiedot.

Viivästyskorko on korkolain mukainen. Mikäli korvauksen maksu viivästyy tilaajaa koskevan lakon, työsulun tai niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta, ei viivästyskorkoa makseta eikä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja korvata.

Liikenteen määrän muutokset sopimuskauden aikana otetaan huomioon toteutuneiden ajosuoritteiden mukaisina käyttäen korvauserusteena tarjouksessa ilmoitettuja lisäliikenteen ja liikenteen vähentämisen yksikköhintoja. Ajosuoritteiden muutos lasketaan linjakilometreinä.

Korvaus maksetaan kuukausittain jälkikäteen toteutuneiden ajosuoritteiden perusteella. Korvauksesta vähennetään ensin liikenteenharjoittajan matkustajilta käteismaksuina keräämät lipputulot tilaajan määrittelemistä ja hinnoittelemista lipputuotteista. Käteismaksutulot liikenteenharjoittaja saa pitää itsellään osana kokonaiskorvausta.

Liikenteenharjoittaja saa kuljettaa rahtia ja pitää rahdin kuljettamisesta saatavat tulot. Liikenteenharjoittaja saa myös kaikki itse hankkimansa mainos- ja muut myyntitulot.

Liikenteenharjoittajan tulee ilmoittaa tilaajalle tilinumeronsa korvauksen maksamista varten. Tilinumeron muuttumisesta on liikenteenharjoittajan tiedotettava tilaajaa kirjallisesti vähintään 29 kalenteripäivää ennen seuraavan korvauksen maksupäivää.

5. Liikenteen hoidosta maksettavan korvauksen tarkistaminen

Korvaushintoja tarkistetaan siten, että korvaus sidotaan tammikuun 2014 indeksiin soveltaen Tilastokeskuksen linja-autoliikenteen vakivuoroliikenteen indeksin muutosta. Tämän jälkeen arvonlisäverotonta korvausta tarkistetaan kerran vuodessa edellä mainitun indeksin muutoksen perusteella täysimääräisesti.

Sopimuskorvauksen indeksitarkistus tehdään kuukausi-indeksin julkaisua koskevan kuukauden maksuerään, joka maksetaan liikenteenharjoittajalle tarkistuksen jälkeisessä kuussa. Yleensä kuukausi-indeksi julkaistaan seuraavan kuun puolivälissä, jolloin indeksitarkistus tehdään julkaisukuukauden maksuerään ja maksetaan seuraavassa kuussa.

Jos kustannustaso sopimuskauden aikana muuttuu sopijapuolista riippumattomista syistä oleellisesti ennalta arvaamattomalla tavalla ja siten, että se ei tule huomioiduksi linja-autoliikenteen kustannusindeksissä, neuvotellaan liikenteenharjoittajalle maksettavan korvauksen tarkistamisesta tilaajan toimialueella toimivien liikenteenharjoittajien kanssa. Tarkistustarpeen arvioimisen lähtökohtana on linja-autoliikenteen kokonaisindeksin muutos.

6. Liikenteen suunnittelu ja palvelutason määrän muutokset

Tilaaja suunnittelee liikennöintisopimuksen mukaisen liikenteen reitit ja aikataulut ottaen huomioon tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset ja vahvistamansa julkisen liikenteen palvelutason sekä siirtymäajan sopimusten mukaisen liikenteen.

Tilaaja päättää sopimuskauden aikana toteutettavista liikenteen muutoksista neuvoteltuaan ensin niistä liikenteenharjoittajan kanssa. Muutoksia saa tehdä enintään kolme kertaa vuodessa: vuoden vaihteessa sekä kesä- ja talviaikataulukausien alussa. Perustellusta syystä voi muutoksia tehdä muulloinkin edellyttäen, että molemmat sopijapuolet sen hyväksyvät.

Joukkoliikennelain 62 §:ssä säädettyjen siirtymäsäädösten voimassa ollessa voidaan liikenteen reittejä ja aikatauluja muuttaa, jos liikenteen todetaan loukkaavan siirtymäajan liikennöintisopimuksen mukaisia oikeuksia. Muutoksista ja mahdollisista tarkistuksista liikennöintikorvauksiin on kuitenkin ensin neuvoteltava ao. liikenteenharjoittajan kanssa. Korvauksen mahdollisessa tarkistamisessa on lähtökohtana liikenteenharjoittajan tarjouksessaan antamat muutoshinnat.

Jos liikenteen toteuttamiseen liittyvät olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet siitä, kun tarjous jätettiin ja sopimus tehtiin, tilaaja voi vähentää palvelutason alueellista vähimmäistarjontaa.

Jos tilaaja sopimuskauden aikana päättää täydentää palvelutasoa, sovitaan liikenteenharjoittajalle asetettavasta lisävelvoitteesta ja sen korvaamisesta erikseen. Korvauksen perusteena ovat liikenteenharjoittajan tarjouksessaan antamat lisäliikenteen hinnat.

7. Liikennöinnissä käytettävät linja-autot ja liikenteen laatu

Bruttokorvaukseen perustuvan liikennöintisopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävien linja-autojen on oltava hyväkuntoisia ja siistejä sekä ominaisuuksiltaan vähintään tarjouspyynnön **liitteissä 7a ja 7b** määritellyn mukaisia.

Ominaisuuksiltaan ja tyypiltään muunlaisia linja-autoja saadaan käyttää ainoastaan poikkeuksellisesti ja silloin, kun määritellyn mukaisia linja-autoja ei välttämättömien korjaustöiden tai varaosien saantivaikeuksien taikka jostain muusta liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä ole käytettävissä. Liikenteenharjoittajan tulee kuitenkin ilmoittaa tilaajalle viivytyksettä, jos tällaisia autoja käytetään pitempään kuin kahtena perättäisenä päivänä. Vara-autojen käyttö saa kestää yhtäjaksoisesti enintään viisi kalenteripäivää.

Autot on huollettava niin, että niiden kaikki laitteet toimivat moitteettomasti.

Liikenteenharjoittajan oikeutta ottaa osaa tarjouskilpailuun ei rajoiteta joukkoliikenneluvassa määritellyn automäärän perusteella. Liikenteenharjoittaja voi siten tehdä tarjouksen, vaikka edellytettävä automäärä ylittäisikin liikenteenharjoittajan luvassa vahvistetun määrän.

Liikennöintiin varatusta kalustosta on oltava tilaajan lupajärjestelmässä koko automäärän kattavat joukkoliikenneluvat viimeistään neljäntoista (14) päivän kuluessa siitä, kun tilaaja on allekirjoittanut liikennöintisopimuksen. Tähän automäärään tulee sisällyttää liikenteenharjoittajan omassa käytössä olevat autot, mahdollisten alihankkijoiden käytössä olevat autot sekä mahdollisesti hankittavat autot, jotka yhdessä on tarkoitettu liikennöintisopimuksen mukaisen liikenteen liikennöintiin.

Joukkoliikenneluvalla liikennöivän liikenteenharjoittajan on valvottava joukkoliikennelain (869/2009) mukaisen laatulupauksensa toteutumista sekä noudatettava toiminnassaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (181/2011) matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä.

Liikennöinnissä tulee noudattaa työsuojeluun ja noudatettaviin työehtoihin liittyviä velvoitteita.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen asettamaan liikenteeseen tilapäisesti vara-autoja, jos matkustajamäärä sitä edellyttää ja jos vara-autot ovat järjestettävissä kohtuullisin kustannuksin. Tilaajalla ei ole velvollisuutta maksaa vara-autojen käytöstä erillistä korvausta. Mikäli tarvetta vara-autojen käyttöön ei enää voida pitää tilapäisenä, on liikenteenharjoittajan neuvoteltava tilaajan kanssa. Mikäli riittävän kaluston hankinnasta ei päästä sopimukseen, on tilaajalla oikeus purkaa sopimus kohdan 19 alakohdan 2 mukaisesti.

Rahdia ei saa kuljettaa matkustajille varatuissa tiloissa.

8. Linja-autonkuljettajat

Asiakaspalvelun tulee olla ystävällistä ja asiallista. Kuljettajan tulee osata palvella matkustajia suomen ja ruotsin kielillä. Matkustajia tulee tarvittaessa neuvoa matkustamiseen liittyvissä

asioissa kuten vaihtoyhteyksissä, ja matkustajien saatavilla tulee olla paperisia aikatauluja hintatietoineen. Kuljettajan on välitettävä matkustajien antama palaute liikenteenharjoittajalle, joka välittää sen tilaajalle. Kuljettajan käytössä tulee olla puhelin.

Kuljettajan on ilmoitettava häiriötilanteesta (rikkoutunut auto, 15 minuuttia ylittävä myöhästyminen, yllättävä lisäkaluston tarve tms.) viivytyksettä liikenteenharjoittajalle, jonka on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Kuljettajan on tiedotettava matkustajille häiriöstä ja aiheutuneen viivästyksen kestosta. Häiriötilanteissa kuljettajan on tarvittaessa opastettava matkustajia jatkoyhteyden valinnassa.

Aikatauluja on noudatettava täsmällisesti. Aikatauluissa ilmoitetaan arvioidut pysäkkiajat. Tilaaja voi seurata täsmällisyyttä pistokokein.

Kuljettajan on päätepusäkeillä otettava talteen löytötavarat ja huolehdittava auton siisteydestä.

Liikenteenharjoittajan tulee toimittaa tilaajalle ennen liikenteen aloittamista selvitys liikennehenkilökunnan rikostaustan selvittämisestä (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002) siltä osin kuin on kyse pääasiassa koulukuljetuksia palvelevien vuorojen kuljettajista.

9. Korvauksen vähentäminen ja sanktio

Jos tarjouksen ja palvelutasoa koskevien määrittelyiden ja voimassa olevien aikataulujen mukainen liikenne ei ole toteutunut, eikä tämä ole johtunut tilaajan vastuulla olevista syistä, alennetaan korvausta toteutumattomien lähtöjen määrän perusteella. Laskentaperusteena ovat tällöin ajamattoman liikenteen linjakilometrit ja lisäliikenteelle tarjouksessa ilmoitetut suoritehinnat.

Jos laiminlyönti on toistuvaa eikä syynä ole ylivoimainen este, alennetaan korvausta toteutumattomien lähtöjen määrän osalta kaksinkertaisesti. Tämän lisäksi liikenteenharjoittaja vastaa ajamattomasta liikenteestä mahdollisesti johtuvista vahingonkorvauksista ja korvaavien palveluiden järjestämisestä.

Jos ajamaton lähtö tulee tilaajan tietoon muulla tavoin kuin että liikenteenharjoittaja on siitä ilmoittanut, ja liikenteenharjoittaja on näin laiminlyönyt raportointivelvoitteen, peritään sanktiomaksu tällaisissa tapauksissa kolminkertaisena. Tällöin tilaajan tulee kuitenkin kuulla liikenteenharjoittajaa ennen korvauksen vähentämistä.

Lähtö katsotaan toteutumattomaksi, jos sitä ei ajeta lainkaan sekä jos se lähtee aikataulun mukaisesta lähdöstä etuajassa, yli viisitoista (15) minuuttia myöhässä tai myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö. Tilaajalla ei kuitenkaan ole oikeutta korvauksen vähentämiseen, jos vuoron ajaminen keskeytyy tai lähtö myöhästyy liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä kuten esimerkiksi jatkoyhteyksiä turvattaessa, taikka jos vuoron keskeytyksestä tai lähdön myöhästymisestä huolimatta voidaan katsoa olennaisilta osin täyttäneen alkuperäisen tarkoituksensa matkustajille annettavana palveluna.

Liikenteenharjoittaja valvoo vuorojensa liikennöintiä ja toimittaa tilaajalle yhteenvedon ajamattomista, korvaavalla kalustolla ja muilla kuin sopimusasiakirjojen mukaisilla linja-autoilla ajetuista lähdöistä liikennöintiä seuraavan kuukauden 6. päivään mennessä. Kirjallinen yhteenvedo toimitetaan ainoastaan siinä tapauksessa, että liikennöinti on tapahtunut sopimuksesta poikkeavalla tavalla.

Jos liikenteessä käytettävät linja-autot eivät iältään tai muilta ominaisuuksiltaan ole sopimuksen mukaisia, vähennetään kuukausittain maksettavaa korvausta sopimuksen vastaisilla linja-autoilla ajettujen lähtöjen linjakilometrien määrällä kerrottuna sopimuksen mukaisella lisäliikenteen hinnalla. Mikäli sopimuksesta poikkeavan kaluston käyttö on usein toistuvaa tai se voidaan katsoa jatkuvaksi, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus kohdan 19 alakohdan 2 mukaisesti.

Tilaajalla on oikeus käyttää eräänntyntä korvausta sellaisten saataviensa kuittaamiseen liikenteenharjoittajalta, jotka ovat syntyneet liikennöintisopimuksen järjestämiseen liittyvästä sopimussuhteesta. Tilaajan on viivytyksettä toimitettava liikenteenharjoittajalle erillinen selvitys täysimääräisestä korvauksesta tehdyistä vähennyksistä, pidätyksistä ja kuittauksista.

Mikäli korvauksen vähentämisen perusteet ovat olemassa, mutta liikenteenharjoittajalle ei tarjouksen ja sopimuksen mukaan makseta korvausta, on tilaajalla oikeus purkaa sopimus kohdan 19 alakohdan 2 mukaisesti.

10. Tarjousyhteenliittymät

Liikenteenharjoittajat voivat voimassa olevan kilpailulainsäädännön puitteissa muodostaa tarjousyhteenliittymiä, jotka jättävät yhteisiä tarjouksia kilpailtavana olevasta liikenteestä.

Tarjousyhteenliittymä voidaan muodostaa esimerkiksi silloin, kun yksittäisen liikenteenharjoittajan resurssit, kuten linja-autojen määrä, eivät riitä sopimuksen kohteena olevan liikenteen hoitamiseen (Kilpailulaki 948/2011).

Tarjousyhteenliittymään kuuluvat liikenteenharjoittajat vastaavat yhteisvastuullisesti liikennöintisopimuksen mukaisista velvoitteista. Tarjousyhteenliittymää kohdellaan itsenäisenä oikeushenkilönä.

Tarjousyhteenliittymä nimeää liikenteestä vastaavan henkilön.

11. Alihankinta

Jos liikennöinnissä käytetään alihankkijaa, kuuluu vastuu liikenteen hoidosta liikennöintisopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle. Alihankkijat ja muutokset alihankinnoissa tulee ilmoittaa kirjallisesti tilaajan hyväksyttäväksi ennen muutosta tai alihankinnan aloitusta. Alihankkijan kelpoisuus ratkaistaan samoilla perusteilla kuin varsinaisen liikenteenharjoittajankin kelpoisuus.

Kaikki liikennöintisopimuksen velvoitteet, mukaan lukien näiden yleisten ehtojen määräykset, koskevat soveltuvin osin myös alihankkijan liikennöintiä, vaikka alihankkijan ja tilaajan välillä ei olekaan sopimussuhdetta. Tilanteessa, jossa alihankkija menettää kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen, liikenteenharjoittaja on velvollinen välittömästi vaihtamaan alihankkijan tai huolehtimaan liikenteestä itse.

Alihankinnan käyttö on kielletty, jos alihankinta ylittää lainsäädännössä sallitun enimmäismäärän, joka tällä hetkellä on alle 50 prosenttia hankinnan kokonaismäärästä linjakilometreillä mitattuna.

12. Lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmä

Liikenteenharjoittaja sitoutuu liittymään ennen sopimuskauden alkua tilaajan osoittamaan elektroniseen lippu- ja maksujärjestelmään sekä informaatiojärjestelmään ja myöhemmin sopimuskauden aikana ne korvaaviin uusiin vastaaviin toimivaltaisten viranomaisten yhdessä hallinnoimiin järjestelmiin. Tarjouspyynnön **liitteenä 5** on liikenteessä käytettävien lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmien yleiskuvaukset.

Lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmien kautta seurataan matkalipputulosten lisäksi myös matkustustietoja ja liikenteen säännöllisyyttä.

Liikenteenharjoittaja hankkii tai päivittää kustannuksellaan lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän edellyttämät rahastuslaitteet ja varikkojärjestelmät sekä vastaa ja huolehtii niiden toimivuudesta ja yhteensopivuudesta lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän kanssa. Tämä koskee myös niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat siirtymisestä uuteen toimivaltaisten viranomaisten yhdessä hallinnoimaan järjestelmään.

Jos toimivaltaisten viranomaisten lippu- ja maksujärjestelmään siirtymisen viiveaikana viiveajan järjestelmää sopimuskauden aikana tilaajan toimesta muutetaan siten, että siitä aiheutuu liikenteenharjoittajalle lisäkustannuksia esimerkiksi uusien laitehankintojen kautta, tilaaja korvaa muutoksista aiheutuneet ylimääräiset kustannukset täysimääräisesti.

Tilaaja toimittaa viimeistään kuukautta ennen liikenteen alkamista aikatauluja, reittejä ja pysäkkejä koskevat tiedot joukkoliikenteen valtakunnalliseen rekisteriin tai/ja muuhun tilaajan osoittamaan tietokantaan.

Tilaaja voi tarjouspyynnössä asettaa liikenteenharjoittajalle velvoitteita pysäkki-informaation toimittamisesta ja ylläpidosta taikka osallistumisesta seudullisen informaation tuottamiseen.

13. Matkalippujen myynti, tilitys ja matkustustiedot

Liikenteenharjoittaja myy pelkästään tilaajan lippujärjestelmän mukaisia matkalippuja linja-autoissa ja mahdollisissa muissa toimipisteissään sen mukaisesti, kuin siitä on erikseen sovittu.

14. Markkinointi ja tiedottaminen

Tilaaaja huolehtii toimialueensa julkisen liikenteen markkinoinnista ja yleisestä koko toimialuetta koskevasta tiedottamisesta.

Linja-autokalustoa koskevilla määräyksillä voidaan etukäteen rajoittaa mainostilan osuutta tai mainonnan sisältöä linja-autojen ulkopinnoissa.

Tilaaaja voi tarjouspyynnössä asettaa vaatimuksia linja-autokaluston ja informaatioaineiston yhtenäisestä värityksestä ja tunnuksista.

Liikenteenharjoittaja varaa linja-autojen sisäpinnoista riittävästi tilaa joukkoliikenteen tiedottamiselle ja markkinoinnille sekä ulkopinnoista kyseessä olevan liikenteen tunnuksille. Liikenteenharjoittaja huolehtii tämän materiaalin kiinnittämisestä ja poistamisesta.

15. Koulutus

Liikenteenharjoittaja vastaa liikennöinnin sekä lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän käytön edellyttämästä linja-autonkuljettajien koulutuksesta ja informoinnista.

Mikäli sopimuksen mukaisessa liikenteessä siirrytään viranomaisten yhteiseen lippu- ja maksujärjestelmään, tilaaaja toimittaa liikenteenharjoittajalle korvaukset tarvittavan koulutusmateriaalin ja avustaa muutoinkin koulutuksen toteuttamisessa.

16. Matkustustiedot ja tutkimukset

Tilaaajalla on oikeus kustannuksellaan tehdä linja-autoissa mm. liikennepalveluiden laatua, palvelutasoa, linjastoa ja asiakastyytyväisyyttä sekä liikenteen suunnittelua koskevia tutkimuksia. Liikenteenharjoittajan henkilökunnan tulee tarvittaessa avustaa tutkimusten teossa ilman erillistä korvausta.

Liikenteenharjoittajan tulee toimittaa tilaaajan osoittamaan sähköiseen järjestelmään kolmesti vuodessa järjestettävän kahden viikon mittaisen matkustajalaskennan tiedot.

Vuosittaisten kolmen laskentajakson tiedot tallennetaan sähköiseen matkustajalaskentatietojen internet-palveluun <https://lomake.fi/forms/ext/LVM/matlas> tilaaajan antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti.

Selvitykset tulee tallentaa internet-palveluun ja pysäkkikohtaiset matkustajalaskentalomakkeet toimittaa tilaajalle laskentakuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä tai tilaaajan erikseen ilmoittamana myöhempänä ajankohtana. Matkustajalaskentojen tallentaminen sähköiseen matkustajalaskentatietojen palveluun sekä pysäkkikohtaisten matkustajalaskentojen ja tulotietojen toimittaminen määräajassa on edellytys korvauksen kuukausierän maksamiselle. Mikäli tilaaaja kehittää matkustustietojen

keruujärjestelmäänsä sopimusajalla, on liikenteenharjoittaja velvollinen toimittamaan vastaavat tiedot uuteen järjestelmään. Tällöin edellytyksenä on, että uusi tietojenkeruujärjestelmä on toiminnoiltaan vastaava tai helppokäyttöisempi kuin nykyinen.

Internet-palvelussa ilmoitetaan kultakin laskentajaksoilta seuraavat tiedot vuorokohtaisesti:

- lipputulo: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista lipputulotiedoista (sis. alv)
- rahtitulo: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista rahtitulotiedoista (sis. alv)
- keskikuorma: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista keskikuormatiedoista
- maksimikuorma: laskentakaudella suurin yhtä aikaa autossa ollut matkustajamäärä
- nousijat: keskiarvo laskentajakson päiväkohtaisista kokonaisnousijamääristä

Lisäksi liikenteenharjoittajan tulee toimittaa pysäkkikohtaiset matkustajalaskennat (ns. vuoron matkustajaprofiilit) kirjallisina tilaajalle tilaajan antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti.

Tiedot on toimitettava riippumatta siitä, käytetäänkö sopimuksen mukaisessa liikenteessä viiveajan lippu- ja maksujärjestelmää vai viranomaisten yhteistä pysyvää lippu- ja maksujärjestelmää.

Tilaajalla on oikeus edellyttää nousutietojen toimittamista pysäkkikohtaisesti sähköisesti siinä vaiheessa, kun osapuolet katsovat siihen olevan riittävät tekniset valmiudet, ja aina viranomaisten lippu- ja maksujärjestelmään siirryttyä.

Lisäksi liikenteenharjoittajan tulee toimittaa kuukausittain kuluneen kuukauden lipputulotiedot (sis. alv) reiteittäin ja lipputuotteittain eriteltyinä.

Kutakin kuukautta koskevat tiedot on toimitettava tilaajalle viimeistään seuraavan kuukauden 6. päivänä.

Tilaajalla on rajoittamaton ja pysyvä matkustustietojen hyödyntämis-, käyttö- ja luovutus oikeus.

17. Valvonta ja raportointi, vastuut ja vastuun rajoittaminen

Tilaajalla on oikeus valvoa reittien ja aikataulujen toteutumista sekä kalustoa, lippu- ja maksujärjestelmää ja laatua koskevien määräysten noudattamista.

Tilaajalla on oikeus tarkastaa liikennöintisopimusliikenteestä saatavia tuloja koskevia ja autojen käyttöön liittyviä asiakirjoja, saada nähdäkseen niistä tietokannoissa olevia tietoja sekä ottaa niistä jäljennöksiä ja otteita. Tilaajalla on myös oikeus tutustua liikenteenharjoittajan autoihin, tiloihin, ajoneuvojen rahastuslaitteisiin sekä varikkojärjestelmiin.

Liikenteenharjoittaja valvoo linjojensa liikennöintiä ja toimittaa tilaajalle seuraavat seurantaraportit ja asiakirjat:

- Yhteenvedo ajamattomista, myöhästyneistä, korvaavalla kalustolla ja muilla kuin sopimusasiakirjoissa määritellyillä linja-autoilla liikennöidyistä lähdöistä kuukausittain.
- Selvitys vuosittain sopimuksen mukaisessa liikenteessä käytetyistä linja-autoista ja niillä ajetuista linjakilometreistä sen toteamiseksi, että linja-autokaluston keski-ikä ja enimmäisikä koskevia vaatimuksia on noudatettu.

Asiakaspalautteiden vastaanottamisesta ja niihin vastaamisesta vastaa ensisijaisesti liikenteenharjoittaja. Tilaajalla on kuitenkin oikeus tehdä kohdan 16 mukaisesti asiakastyytyväisyyttä koskevia tutkimuksia.

Mikäli tilaaja kehittää sopimuskauden aikana asiakaspalauttejärjestelmän, edellytetään asiakaspalautteiden kirjaamista siihen, kuitenkin siten, että palautteisiin vastaaminen on liikenteenharjoittajan vastuulla. Liikenteenharjoittajan tulee vastata asiakaspalautteisiin kahden (2) arkipäivän sisällä sekä lähettää tilaajalle tiedoksi sekä saamansa palautteet että vastauksensa niihin.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan tilaajalle tilaajavastuulain (1233/2006) 5.5 §:n mukaiset selvitykset kahdentoista (12) kuukauden välein tilaajan niin vaatiessa. Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia. Lisäksi liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan tiedot, joita tilaaja lainsäädännön perusteella pyytää.

Tilaaja vastaa sopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa täyttämistä. Tilaaja on velvollinen korvaamaan liikenteenharjoittajalle vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että tilaaja on rikkonut sopimusta. Tilaaja on velvollinen maksamaan liikenteenharjoittajalle kultakin liikennöintisopimuksen ja siihen liittyvien asiakirjojen mukaisesti liikennöidyltä kuukaudelta sopimuksen mukaisen korvauksen.

Liikenteenharjoittaja vastaa tilaajalle liikennöintisopimuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa asetettujen velvollisuuksiensa täyttämistä ja annettavien tietojen oikeellisuudesta. Liikenteenharjoittaja vastaa työnantajana liikennehenkilökuntansa töistä ja toimenpiteistä niin tilaajalle kuin myös ulkopuolisille. Liikenteenharjoittaja vastaa myös ulkopuolisille aiheuttamistaan vahingoista.

Tarjousyhteenliittymän osakkaat ovat yhteisvastuussa tilaajalle liikennöintisopimuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa asetettujen velvollisuuksien täyttämistä. Yhteenliittymän osakkaat vastaavat yhteisesti myös tilaajalle aiheutuneista vahingoista.

Liikenteenharjoittaja ei kuitenkaan vastaa niistä vahingoista, jotka aiheutuvat tilaajalle siitä, ettei liikennettä voida hoitaa sodan, liikekannallepanon, poikkeuksellisten luonnonvoimien tai vaikutuksiltaan niihin verrattavan, liikenteenharjoittajasta riippumattoman ylivoimaisen esteen johdosta, taikka jos liikennöinti estyy liikenteenharjoittajaa koskevan lakon, työsulun tai muun niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta.

Lippu- ja maksujärjestelmään liittyvät vastuut kuvataan tarjouspyynnön **liitteessä 5** "Lippu- ja maksujärjestelmän kuvaus".

18. Vakuudet

Liikenteenharjoittajan tulee asettaa sopimusvelvoitteidensa kaikenpuolisen täyttämisen vakuudeksi tilaajan hyväksymä erillinen vakuus, jonka määrä on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

Vakuuden tai muun saatavat turvaavan järjestelyn tarkoituksena on korvata tilaajalle mahdollisesti aiheutuva vahinko, jos liikennettä ei aloiteta ja hoideta sopimuksen ja tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti tai sopimus purkautuu ennen sopimuskauden päättymistä. Vakuudeksi hyväksytään tilaajan nimiin pankkiin tai rahoituslaitokseen tehty talletus, pankin tai rahoitus- tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus, panttaussitoumus tai muu tilaajan hyväksymä vakuus tai järjestely.

Vakuus on annettava viimeistään kaksi (2) kuukautta sen jälkeen, kun tilaaja on ilmoittanut tarjoajalle tarjouksen hyväksymisestä, ellei tarjouspyynnössä toisin ilmoiteta, ja se palautetaan liikenteenharjoittajalle kolmen (3) kuukauden kuluessa sopimuksen päättymisajankohdasta. Tämän jälkeen tilaajalla on oikeus käyttää vakuutena liikenteen sopimuksen mukaisesta hoitamisesta sitä liikennöintikorvausta, joka kulloinkin on maksamatta, ja kuitata tuosta maksamattomasta korvauksesta liikenteenharjoittajaa enempää kuulematta mahdolliset liikenteenharjoittajalta olevat korvaussaatavansa. Liikennöintikorvausta ei makseta ennen kuin vaadittu vakuus on annettu.

19. Sopimuksen purkautuminen ja irtisanominen

1. Sopimus voidaan purkaa välittömästi, jos liikenteenharjoittaja ei määräaikaan mennessä aseta sopimuksen mukaista vakuutta tai toimita tarjouspyynnössä edellytettyä selvitystä varikkopalveluiden järjestämisestä.

2. Jos liikenteenharjoittaja oleellisesti rikkoo keskeisiä sopimuksen ehtoja, kuten laiminlyö toistuvasti liikennöintivelvoitteen, käyttää sopimuksen vastaista tai riittämätöntä ajokalustoa tai laiminlyö lippu- ja maksujärjestelmää koskevat velvollisuutensa, on tilaajalla oikeus purkaa sopimus, ellei liikenteenharjoittaja ole oikaissut menettelyään sopimuksen mukaiseksi asetetun kohtuullisen, vähintään kahden (2) viikon määräajan kuluessa saatuaan tilaajalta tätä tarkoittavan kirjallisen huomautuksen, joka sisältää esitetyn rikkomuksen yksilöinnin.

Jos edellisessä kappaleessa tarkoitettu sopimusehtojen rikkominen on toistuvaa eikä johdu ylivoimaisesta ja sopijapuolesta riippumattomasta syystä, on toisella sopijapuolella oikeus purkaa sopimus välittömästi.

3. Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus, jos liikenteenharjoittaja joutuu konkurssitilaan tai muutoin sellaiseen taloudelliseen tilaan, ettei se pysty asianmukaisesti täyttämään

sopimuksen velvoitteita, ellei liikenteenharjoittaja tai sen oikeudenomistaja tilaajan esittämän vaatimuksen jälkeen kohtuullisessa ajassa saata toimintaansa sopimuksen mukaiseksi ja aseta sopimukseen perustuvien velvoitteittensa täyttämistä tilaajan hyväksymää lisävakuutta.

4. Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus myös, jos

- liikenteenharjoittaja menettää joukkoliikennelain (869/2009) mukaisen kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen, tai
- liikenteestä vastaava henkilö on menettänyt kokonaan tai joltain osin joukkoliikennelaissa (869/2009) säädetyt kelpoisuusehdot eikä hänen tilalleen ole asetettu ao. edellytykset täyttävää henkilöä, tai
- liikenteenharjoittaja on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä liikenteen harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta, jota ei ole pidettävä vähäisenä, tai
- liikenteenharjoittaja on syyllistynyt ammattitoiminnassaan vakavaan virheeseen, jonka tilaaja voi näyttää toteen, tai
- liikenteenharjoittajalle myönnetty joukkoliikennelupa päättyy kesken sopimuskauden eikä lupaa uusita taikka lupaan ei myönnetä liikennöitsijän liikenteen hoidon edellyttämää automäärän lisäystä, tai
- liikenteenharjoittaja on laiminlyönyt verojen ja lakisääteisten sosiaali- ja vakuutusmaksujen suorittamisen siten, ettei laiminlyöntiä ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä.

5. Liikenteenharjoittaja voi ilman eri perustelua irtisanoa sopimuksen tarjouspyynnössä kuvattuna aikana. Irtisanomisaika on kaksitoista (12) kuukautta.

6. Liikenteenharjoittajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos tilaaja laiminlyö maksuvelvollisuutensa tai muutoin olennaisesti rikkoo sopimusta, eikä tilaaja korjaa laiminlyöntiään viivytyksettä saatuaan siitä liikenteenharjoittajalta kirjallisen huomautuksen.

7. Mikäli liikenteenharjoittaja ei hyväksy edellä kohdassa 6 "Liikenteen suunnittelu ja liikenteen muutokset" tarkoitettua määrärahojen supistumiseen perustuvaa liikenteen muutosta, liikenteenharjoittajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus. Mikäli sopimus purkautuu tällä perusteella, ei kummallakaan sopijapuolella ole oikeutta vahingonkorvaukseen. Ellei kohdassa 6 tarkoitetuissa neuvotteluissa päästä yksimielisyyteen sopimussuhteen jatkamisen edellytyksistä kahdessa viikossa, kummallakin sopijapuolella on oikeus kirjallisesti ilmoittaa neuvotteluiden päättämisestä ja purkaa sopimus. Sopijapuolen tulee ryhtyä toimenpiteisiin sopimuksen purkamiseksi viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa neuvottelujen päättämisestä. Muussa tapauksessa purkamiseen oikeutetun sopijapuolen katsotaan menettäneen oikeutensa sopimuksen purkamiseen tällä perusteella. Sopimus purkautuu kuukauden kuluttua siitä, kun tätä koskeva purkuilmoitus on annettu tiedoksi toiselle sopijapuolelle.

Jos sopimuksen päätyminen enneaikaisesti johtuu muusta syystä kuin tilaajan sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä, menettää liikenteenharjoittaja kertakaikkisena korvauksena tilaajalle sopimuksen purkautumisesta aiheutuvista järjestely- ja muista kustannuksista sopimuksen mukaisen vakuuden tai alkuperäistä vakuutta vastaavan summan. Tilaajalla on oikeus liikenteenharjoittajaa kuulematta kuitata vakuutta vastaava summa liikenteenharjoittajalle maksettavasta korvauksesta. Menettävän vakuuden määrää tai korvausta voidaan sovitella, jos sopimuksen purkautuminen tapahtuu sopimuskauden jälkimmäisellä puoliskolla.

Sopimuksen purkautuessa on sopimusta rikkonut sopijapuoli myös velvollinen korvaamaan vastapuolelleen tai kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheuttamansa välittömän vahingon. Jos sopimus on purkautunut liikenteenharjoittajan vastuulla olevasta syystä, voidaan liikennöinnistä maksettavaa korvausta käyttää liikenteenharjoittajaa enempää kuulematta myös vahingonkorvaussaatavan kuittaamiseen.

Jos sopimus purkautuu sellaisen olosuhdemuutoksen johdosta, jonka ei voida katsoa johtuvan sopijapuolista, kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

Sopijapuolilla ei kuitenkaan ole oikeutta sopimuksen purkamiseen, jos sopimuksen noudattamatta jättäminen johtuu sodasta, liikekannallepanosta, poikkeuksellisista luonnonvoimista tai muusta vaikutuksiltaan niihin verrattavasta sopijapuolesta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä.

20. Sulkeminen tarjouskilpailujen ulkopuolelle

Liikenteenharjoittaja voidaan sulkea määräajaksi, enintään kahdeksi (2) vuodeksi liikenteen järjestämistä koskevien tarjouskilpailujen ulkopuolelle, jos joko tilaajan tai jonkin muun toimivaltaisen viranomaisen järjestämien tarjouskilpailujen tai suorahankinnan perusteella tehdyn sopimuksen purkautuminen on johtunut liikennöitsijästä johtuvasta syystä edellä kohdissa 19.1–19.4. kuvatuissa tilanteissa.

21. Sopimuksen siirtäminen

Sopimus voidaan siirtää toiselle liikenteenharjoittajalle esimerkiksi liiketoimintakaupan yhteydessä. Tämä edellyttää aina kuitenkin tilaajan etukäteishyväksyntää.

Jos sopimuskauden aikana tilaajana olevan toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alue muuttuu siten, että sopimuksen mukainen liikenne tulee kuulumaan toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle, koskevat nämä yleiset ehdot myös tilaajana olevalta toimivaltaiselta viranomaiselta toiselle siirtyvää liikennettä.

22. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimuksen pätevyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli tämä ei johda sopijapuolia tyydyttävään lopputulokseen, ratkaistaan erimielisyydet Helsingin käräjäoikeudessa.